

Model Development of Performance Evaluation for Internal Quality Assurance Network of Primary Educational Service Area Office

Kanidtha Thonglert¹, Athit Athan², and Arun Suikraduang³

Received	Reviewed	Revised	Accepted
1 /11/2562	4/11/2562	20/01/2563	27/01/2563

Abstract

The purpose of this study was to develop a model of performance evaluation for internal quality assurance network of primary educational service area office by using the research and development process in 4 phases namely: 1) The synthesis and analysis of problems and current conditions, set guidelines and the model of performance evaluation for internal quality assurance network of the primary educational service area office. 2) The model development and manual of performance evaluation for internal quality assurance network of the primary educational service area office. 3) The study of the effect of using model development and manual of performance evaluation for internal quality assurance network of the primary educational service area office. 4) The evaluation for model development of performance evaluation for internal quality assurance network of the primary educational service area office. The data were collected by focus group discussion method, secondary data collecting, and interviews. The research instruments were focus group discussion guidelines, secondary data collecting framework, interview schedules. and evaluation form. The quantitative data were analyzed by descriptive statistics namely; percentage, mean and standard deviation. While the qualitative data were analyzed by content analysis.

The research findings were as follows: (1) The model of performance evaluation for the internal quality assurance network of primary educational service area office

¹ Ph.D. Student (Educational Research and Assessment) Faculty of Education, Maha Sarakham Rajabhat University, E-mail: prasri_461@hotmail.com

² Lecturer of Educational Research and Assessment) Faculty of Education, Maha Sarakham Rajabhat University, E-mail: Artee_art@hotmail.com

³ Lecturer of Educational Research and Assessment) Faculty of Education, Maha Sarakham Rajabhat University, E-mail: arun.suikraduang@gmail.com

consisted of 3 components were student quality, administrative management process, and learning and instruction process by learner center. The evaluation result of model development of performance evaluation for internal quality assurance network of primary educational service area office overall was at 32.14%. When considering the scores of each component, it was found that the student quality, administrative management process, and learning and instruction process by learner center, were at 53.49, 38.35, and 13.54 % respectively. (2) The results of model development of performance evaluation for internal quality assurance network of primary educational service area office overall was at the highest level. When considering each side found that there were suitability, accuracy, possibility and beneficial usage was at the highest level on every aspect and it could be used in the real situation.

Keywords: Performance Evaluation Model, Network, Internal Quality Assurance

การพัฒนารูปแบบการประเมินผลการปฏิบัติงานของเครือข่ายประกันคุณภาพภายใน สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษา

กนิษฐา ทองเลิศ⁴, อาทิตย์ อาจหาญ⁵ และ อรัญ ชูยกระเดื่อง⁶

บทคัดย่อ

การวิจัยครั้งนี้ มีวัตถุประสงค์เพื่อพัฒนารูปแบบการประเมินผลการปฏิบัติงานของเครือข่ายประกันคุณภาพภายใน สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษา โดยใช้กระบวนการ วิจัยและพัฒนา มีทั้งหมด 4 ระยะประกอบด้วย 1) การวิเคราะห์และสังเคราะห์ สภาพปัจจุบันปัญหา กำหนดแนวทาง และรูปแบบการประเมินผลการปฏิบัติงานของเครือข่ายการประกันคุณภาพภายใน สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษา 2) การพัฒนารูปแบบและคู่มือการประเมินผลการปฏิบัติงานของเครือข่ายการประกันคุณภาพภายใน สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษา 3) การศึกษาผลการใช้รูปแบบการประเมินผลการปฏิบัติงานของเครือข่ายการประกันคุณภาพภายใน สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษา 4) การประเมินรูปแบบการประเมินผลการปฏิบัติงานของเครือข่ายการประกันคุณภาพภายใน สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษา ทำการเก็บรวบรวมข้อมูลโดยวิธีสนทนากลุ่ม (Focus group discussion; FGD) การรวบรวมข้อมูลหัตถยภูมิ การสัมภาษณ์ เครื่องมือที่ใช้ได้แก่ แนวคำถาม สำหรับการสนทนากลุ่ม, กรอบประเด็นในการเก็บรวบรวมข้อมูลหัตถยภูมิ แบบสัมภาษณ์ และแบบประเมิน การวิเคราะห์ข้อมูล เชิงปริมาณทำการวิเคราะห์โดยใช้สถิติพรรณนา ได้แก่ ร้อยละ ค่าเฉลี่ย และส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน ส่วนข้อมูลเชิงคุณภาพทำการวิเคราะห์เนื้อหา

ผลการวิจัยพบว่า (1) รูปแบบการประเมินผลการปฏิบัติงานของเครือข่ายประกันคุณภาพภายใน สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษา มี 3 องค์ประกอบ คือ ด้านคุณภาพของผู้เรียน ด้านกระบวนการบริหารและการจัดการและด้านกระบวนการจัดการเรียนการสอนที่เน้นผู้เรียนเป็นสำคัญ ผลประเมินการประกันคุณภาพภายใน สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษา โดยรวมอยู่ในระดับสูง คิดเป็นร้อยละ 32.14 เมื่อพิจารณาคะแนนพัฒนาการเป็นรายด้าน พบว่า ด้านคุณภาพของผู้เรียน ด้านกระบวนการบริหารและการจัดการ และด้านกระบวนการจัดการเรียนการสอนที่เน้นผู้เรียนเป็นสำคัญ คิดเป็นร้อยละ 53.49, 38.35 และ 13.54 ตามลำดับ (2) ผลการพัฒนารูปแบบการประเมินผลการปฏิบัติงานของเครือข่ายประกันคุณภาพ ภายในสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษา โดยรวม

⁴ นักศึกษาระดับปริญญาเอก หลักสูตรวิจัยและประเมินผลการศึกษา คณะครุศาสตร์ มหาวิทยาลัยราชภัฏมหาสารคาม

⁵ หลักสูตรวิจัยและประเมินผลการศึกษา คณะครุศาสตร์ มหาวิทยาลัยราชภัฏมหาสารคาม

⁶ หลักสูตรวิจัยและประเมินผลการศึกษา คณะครุศาสตร์ มหาวิทยาลัยราชภัฏมหาสารคาม

อยู่ในระดับมากที่สุด และเมื่อพิจารณาเป็นรายด้านพบว่ามีความเหมาะสม ความถูกต้อง ความเป็นไปได้ และประโยชน์ในการนำไปใช้ อยู่ในระดับมากที่สุดทุกด้าน และสามารถนำไปใช้ในสถานการณ์จริงได้

คำหลัก : รูปแบบการประเมินผลการปฏิบัติงาน, เครือข่าย, ประกันคุณภาพภายใน

บทนำ

การจัดการศึกษาต้องเป็นไปเพื่อพัฒนาคนไทยให้เป็นมนุษย์ที่สมบูรณ์ ทั้งร่างกาย จิตใจ สติปัญญา ความรู้ และคุณธรรม มีจริยธรรมและวัฒนธรรมในการดำรงชีวิต สามารถอยู่ร่วมกับผู้อื่นได้อย่างมีความสุข โดยจัดกระบวนการเรียนรู้ที่มุ่งปลูกฝังจิตสำนึกที่ถูกต้อง มีความภาคภูมิใจในความเป็นไทย รู้จักรักษาผลประโยชน์ของส่วนรวมและของประเทศชาติ รวมทั้งส่งเสริมศาสนา ศิลปะ วัฒนธรรมของชาติ การกีฬา ภูมิปัญญาท้องถิ่น ภูมิปัญญาไทยและความรู้อันเป็นสากล ตลอดจนอนุรักษ์ทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อม มีความสามารถในการประกอบอาชีพ รู้จักพึ่งตนเองมีความคิดริเริ่มสร้างสรรค์ ใฝ่รู้และเรียนรู้ด้วยตนเองอย่างต่อเนื่อง เป็นความมุ่งหมายของการจัดการศึกษาตามพระราชบัญญัติการศึกษาแห่งชาติ พ.ศ. 2542 และที่แก้ไขเพิ่มเติม (ฉบับที่ 2) พ.ศ. 2545 และได้กำหนดหลักการสำคัญข้อหนึ่ง คือการกำหนดมาตรฐานการศึกษาและจัดระบบประกันคุณภาพการศึกษาทุกระดับและประเภทการศึกษา โดยกำหนดให้มาตรฐานและการประกันคุณภาพการศึกษา เป็นภารกิจสำคัญหมวดหนึ่งที่สถานศึกษาและหน่วยงานที่เกี่ยวข้องต้องดำเนินการ อีกทั้งต้องเป็นไปตามระบบหลักเกณฑ์ และวิธีการที่กระทรวงศึกษาธิการกำหนด การประกันคุณภาพการศึกษาเป็นกลไกสำคัญที่จะช่วยในการพัฒนาคุณภาพและมาตรฐานการศึกษาของคนไทยได้อย่างมีประสิทธิภาพ คุณภาพและมาตรฐานการศึกษาเป็นสิ่งที่สำคัญที่ทุกฝ่ายที่มีส่วนในการจัดการศึกษาต้องตระหนักและดำเนินการจนบรรลุผลในที่สุด ซึ่งสาระสำคัญในพระราชบัญญัติการศึกษาแห่งชาติ พ.ศ. 2542 และที่แก้ไขเพิ่มเติม (ฉบับที่ 2) พ.ศ. 2545 ได้ระบุให้หน่วยงานต้นสังกัดและสถานศึกษาได้จัดให้มีระบบการประกันคุณภาพภายในสถานศึกษา และให้ถือว่าการประกันคุณภาพภายในเป็นส่วนหนึ่งของกระบวนการบริหารการศึกษาที่ต้องดำเนินการอย่างต่อเนื่อง โดยมีการจัดทำรายงานประจำปีเสนอต่อหน่วยงานต้นสังกัด หน่วยงานที่เกี่ยวข้อง และเปิดเผยต่อสาธารณชน เพื่อนำไปสู่การพัฒนาคุณภาพและมาตรฐานการศึกษา อีกทั้งเพื่อรองรับการประกันคุณภาพภายนอก (มาตรา 48 หมวด 6) สำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน จึงได้จัดทำแนวปฏิบัติการดำเนินการประกันคุณภาพการศึกษาขึ้นเพื่อให้หน่วยงานต้นสังกัด สำนักงานบริหารการศึกษาศึกษาพิเศษ สำนักงาน เขตพื้นที่การศึกษาทั้ง ประถมศึกษาและมัธยมศึกษา ใช้เป็นแนวปฏิบัติในการดำเนินการเพื่อการพัฒนา ส่งเสริม กำกับดูแล และติดตามตรวจสอบคุณภาพการศึกษาให้เกิดประสิทธิภาพต่อการพัฒนาคุณภาพการศึกษา โดยสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาในฐานะหน่วยงานต้นสังกัดหรือหน่วยงานที่กำกับดูแล ดำเนินการดังต่อไปนี้ (Office of the Basic Education Commission, 2012) 1) ศึกษา วิเคราะห์ รายงานผลการประเมินตนเองของ

สถานศึกษา ตลอดจนให้คำปรึกษา ช่วยเหลือและแนะนำสถานศึกษา เพื่อการพัฒนาระบบประกันคุณภาพ การศึกษาของสถานศึกษาแต่ละแห่งอย่างต่อเนื่อง 2) รวบรวมและสังเคราะห์รายงานผลการประเมินตนเอง ของสถานศึกษา (Self-Assessment Report : SAR) พร้อมกับประเด็นต่าง ๆ ที่ต้องการให้มีการประเมินผล และการติดตามตรวจสอบซึ่งรวบรวมได้จากหน่วยงานที่เกี่ยวข้องหรือจากผู้มีส่วนได้ส่วนเสียกับสถานศึกษา แห่งนั้น และจัดส่งไปยังสำนักงานรับรองมาตรฐานและประเมินคุณภาพการศึกษา (สมศ.) เพื่อใช้เป็นข้อมูล และแนวทางในการประเมินคุณภาพภายนอก 3) ติดตามผลการดำเนินงาน ปรับปรุง และพัฒนาคุณภาพ การศึกษาของสถานศึกษา ตามข้อเสนอแนะของสำนักงานรับรองมาตรฐานและประเมินคุณภาพการศึกษา (สมศ.) เพื่อนำไปสู่การพัฒนาคุณภาพและมาตรฐานการศึกษาของสถานศึกษา 4) ให้ความร่วมมือกับส านักงานรับรองมาตรฐานและประเมินคุณภาพการศึกษา (สมศ.) ในการประเมินคุณภาพภายนอกและ 5) อาจ มอบหมายบุคคลที่ไม่ได้เป็นผู้ประเมินเข้าร่วมสังเกตการณ์ และให้ข้อมูลเพิ่มเติม ในกระบวนการประเมิน คุณภาพภายนอก

จะเห็นได้ว่าระบบการประกันคุณภาพภายในของสถานศึกษา (Internal Quality Assurance) เป็น ระบบที่สถานศึกษาสร้างความมั่นใจ (Assure) แก่ผู้รับบริการ ทั้งผู้เรียน ผู้ปกครอง ชุมชน ตลอดจนองค์กร หรือสถานประกอบการที่รับผู้เรียนเข้าศึกษาต่อ หรือทำงานว่าสถานศึกษาสามารถจัดการศึกษาได้ตาม มาตรฐานที่สถานศึกษากำหนด ผู้สำเร็จการศึกษามีความรู้ ความสามารถ มีทักษะ และมีคุณลักษณะที่พึง ประสงค์ตามที่หลักสูตรกำหนดและสังคมคาดหวัง สามารถดำรงชีวิตอยู่ในสังคมได้อย่างมีความสุขรวมทั้ง สร้างประโยชน์ให้แก่ครอบครัวและชุมชนตามความเหมาะสม ด้านการบริหารจัดการที่มีคุณภาพทั้งองค์กร โดยใช้หลักการมีส่วนร่วม บุคลากรในสถานศึกษาโดยเฉพาะครูและผู้บริหาร ตระหนักถึงเป้าหมาย คือ ผลประโยชน์ที่เกิดขึ้นกับผู้เรียนเป็นอันดับแรก ระบบประกันคุณภาพภายในสถานศึกษาจึงเป็นกลไกสำคัญ ประการหนึ่งในการพัฒนาคุณภาพการศึกษาของสถานศึกษาที่ผู้เกี่ยวข้องสามารถตรวจสอบได้และถูก กำหนดให้สถานศึกษาทุกแห่งต้องดำเนินการตามที่กำหนดไว้ในพระราชบัญญัติการศึกษาแห่งชาติและ กฎกระทรวงว่าด้วยการประกันคุณภาพการศึกษา พ.ศ. 2561 ผู้วิจัยจึงสนใจในการวิจัยพัฒนารูปแบบการ ประเมินผลสำเร็จของเครือข่ายการประกันคุณภาพภายในเขตพื้นที่การศึกษา สังกัดสำนักงานคณะกรรมการ การศึกษาขั้นพื้นฐาน ซึ่งหากมีการพัฒนาขึ้นมาแล้วจะก่อให้เกิดประโยชน์หรือคุณค่าที่เป็นสารสนเทศ ทำให้ ทราบผลการพัฒนาและระดับคุณภาพของเครือข่าย โดยการประเมินจาก ผู้รับบริการ ทั้งผู้เรียน ผู้ปกครอง ชุมชน ตลอดจนองค์กรหรือสถานประกอบการที่รับผู้เรียนเข้าศึกษาต่อ หรือทำงาน เพื่อยุติงานผลต่อ สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษา ยังสามารถใช้เป็นข้อมูลในการวางแผนและการพัฒนาการขับเคลื่อนการประกัน คุณภาพการศึกษาสู่สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาและสถานศึกษาให้มีประสิทธิภาพยิ่งขึ้นและเกิดผลในเชิง ปฏิบัติ และนำข้อมูลที่ได้ไปสู่การพัฒนา ปรับปรุงนโยบายหรือกลยุทธ์การขับเคลื่อนการประกันคุณภาพ การศึกษาให้เกิดผลอย่างเป็นรูปธรรมและมีประสิทธิภาพต่อไป นอกจากนี้ยังเป็นการพัฒนาองค์ความรู้

เกี่ยวกับศาสตร์ของการวัดประเมินด้วยกระบวนการวิจัยและพัฒนา เพื่อใช้เป็นแนวทางประยุกต์ในการพัฒนา
ศาสตร์ของการประเมินให้ก้าวหน้ายิ่งขึ้นไป

วัตถุประสงค์

1. เพื่อศึกษาแนวทางการประเมินผลการปฏิบัติงานของเครือข่ายประกันคุณภาพภายใน สำนักงาน
เขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษา
2. เพื่อพัฒนารูปแบบการประเมินผลการปฏิบัติงานของเครือข่ายประกันคุณภาพภายใน
สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษา
3. เพื่อศึกษาผลการใช้รูปแบบการประเมินผลการปฏิบัติงานของเครือข่ายประกันคุณภาพ
ภายใน สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษา
4. เพื่อประเมินรูปแบบการประเมินผลการปฏิบัติงานของเครือข่ายประกันคุณภาพภายใน
สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษา

ระเบียบวิธีดำเนินการ

**ระยะที่ 1 การวิเคราะห์สังเคราะห์ สภาพปัจจุบันปัญหา การประเมิน แนวทางการประเมิน
และองค์ประกอบมาตรฐาน รูปแบบการประเมินผลการปฏิบัติงานของเครือข่ายการประกันคุณภาพ
ภายใน สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษา**

แหล่งข้อมูล ได้แก่ ตำรา เอกสาร ทฤษฎี และงานวิจัยที่เกี่ยวข้องกับการพัฒนารูปแบบการ
ประเมินผลการปฏิบัติงานของเครือข่ายการประกันคุณภาพภายใน สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษา
ประถมศึกษา และกลุ่มเป้าหมาย ได้แก่ ผู้ทรงคุณวุฒิ จำนวน 5 คน

เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย ได้แก่ แบบสัมภาษณ์

การเก็บรวบรวมข้อมูล ข้อมูล โดยการศึกษาตำรา เอกสาร ทฤษฎี และงานวิจัยที่เกี่ยวข้อง
กับการพัฒนารูปแบบการประเมินผลการปฏิบัติงานของเครือข่ายการประกันคุณภาพภายใน สำนักงาน
เขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษา และการสัมภาษณ์ผู้ทรงคุณวุฒิ จำนวน 5 คน ตรวจสอบความถูกต้อง
และความเหมาะสม ความครอบคลุมของเนื้อหา ค่าสถิติที่ใช้ในการหาคุณภาพ คือ ค่าความสอดคล้อง
ระหว่างข้อคำถามกับวัตถุประสงค์ หรือเนื้อหา (IOC: Index of item Objective Congruence)
(Paisarn Worakham, 2011)

การวิเคราะห์ข้อมูล โดยการวิเคราะห์ สังเคราะห์เนื้อหา และการแจกแจงความถี่ และ
นำเสนอผลการวิเคราะห์ สังเคราะห์ข้อมูลโดยการบรรยาย

**ระยะที่ 2 การพัฒนารูปแบบการประเมินผลการปฏิบัติงานของเครือข่ายการประกัน คุณภาพ
ภายใน สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษา ซึ่งมีขั้นตอน ดังนี้**

แหล่งข้อมูล ได้แก่ ตำรา เอกสาร ทฤษฎี และงานวิจัยที่เกี่ยวข้องกับการพัฒนารูปการประเมินการประเมินผลการปฏิบัติงานของเครือข่ายการประกันคุณภาพภายใน สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษา 1) ได้ร่างรูปแบบการประเมิน ประเมินผลการปฏิบัติงานของเครือข่ายการประกันคุณภาพภายใน สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษา 2) ข้อมูลจากการสัมภาษณ์ผู้ทรงคุณวุฒิในระยะที่ 1 และจากการศึกษาเอกสารที่เกี่ยวข้อง ได้ร่างรูปแบบการประเมิน ประเมินผลการปฏิบัติงานของเครือข่ายการประกันคุณภาพภายใน สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาและ 3) ความคิดเห็นจากผู้เชี่ยวชาญ จำนวน 6 คน (Rattana Buosonte, 2015) เพื่อพิจารณาความเหมาะสมและความเป็นไปได้ของรูปแบบการประเมินผลการปฏิบัติงานของเครือข่ายการประกันคุณภาพภายใน สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษา ด้วย การสนทนากลุ่ม (Focus Group) และนำข้อมูลมาสร้างเป็นคู่มือการประเมินผลการปฏิบัติงานของเครือข่ายการประกันคุณภาพภายใน สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษา

เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย ได้แก่ การสนทนากลุ่ม (Focus Group) และใช้แบบประเมินรูปแบบการประเมินและคู่มือการประเมินผลการปฏิบัติงานของเครือข่ายการประกันคุณภาพภายใน สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษา

การวิเคราะห์ข้อมูล โดยการนำข้อมูลจากการสนทนากลุ่ม (Focus Group) มาทำ การประมวลผลและวิเคราะห์ข้อมูลโดยใช้การวิเคราะห์ และสังเคราะห์เนื้อหา และนำข้อมูลจาก แบบประเมินคู่มือการประเมินคู่มือการประเมินผลการปฏิบัติงานของเครือข่ายการประกันคุณภาพภายใน สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษา มาทำการประมวลผลและวิเคราะห์ข้อมูลโดยใช้การวิเคราะห์ ด้วยสถิติพื้นฐาน ได้แก่ การแจกแจงความถี่ หาค่าเฉลี่ย หาค่าส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน และหาค่าร้อยละ

ระยะที่ 3 การศึกษาผลการใช้รูปแบบการประเมินผลการปฏิบัติงานของเครือข่ายการประกันคุณภาพภายใน สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษา

แหล่งข้อมูล กลุ่มเป้าหมาย ได้แก่ รองผู้อำนวยการสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาศึกษานิเทศก์ และตัวแทนผู้บริหารของกลุ่มส่งเสริมประสิทธิภาพการจัดการศึกษา (กลุ่มเครือข่าย)

เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย ได้แก่ รูปแบบการประเมินผลการปฏิบัติงานของเครือข่ายการประกันคุณภาพภายใน สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษา ซึ่งผู้วิจัยได้พัฒนาขึ้นในระยะที่ 2

การเก็บรวบรวมข้อมูล โดยใช้ รูปแบบประเมินประเมินผลการปฏิบัติงานของเครือข่ายการประกันคุณภาพภายใน สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษา ที่ผู้วิจัยพัฒนาขึ้นไปใช้ในการเก็บรวบรวมข้อมูลกับกลุ่มเป้าหมาย จำนวน 2 ครั้ง เพื่อศึกษาความตรงตามสภาพจริงของรูปแบบการประเมินที่ผู้วิจัยพัฒนาขึ้น

การวิเคราะห์ข้อมูล วิเคราะห์ข้อมูลจากการใช้รูปแบบการประเมินจากกลุ่มเป้าหมายแล้ว นำมาวิเคราะห์และสังเคราะห์ข้อมูลจากการนำรูปแบบการประเมินไปใช้ในการประเมินกับกลุ่ม

เป้าหมายกลุ่มเดียวกันที่ใช้รูปแบบการประเมินทั้ง 2 ครั้ง เพื่อศึกษาความตรงตามสภาพจริงของรูปแบบการประเมินที่พัฒนาขึ้น

ระยะที่ 4 การประเมินรูปแบบการประเมินผลการปฏิบัติงานของเครือข่ายการประกันคุณภาพภายใน สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษา

แหล่งข้อมูล กลุ่มเป้าหมาย ได้แก่ 1) รองผู้อำนวยการสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษา 2) ศึกษาธิการ 3) ตัวแทนผู้บริหารของกลุ่มส่งเสริมประสิทธิภาพการจัดการศึกษา (กลุ่มเครือข่าย)

เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย ได้แก่ แบบสอบถามความคิดเห็นต่อรูปแบบการประเมินผลการปฏิบัติงานของเครือข่ายการประกันคุณภาพภายใน สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษา โดยประเมินการใช้ประโยชน์ (Utility) ความเป็นไปได้ (Feasibility) ความเหมาะสม (Propriety) และความถูกต้อง (Accuracy) (Rattana Buosonte, 2007) ซึ่งมีลักษณะเป็นมาตราส่วนประมาณค่า (Rating Scale) 5 ระดับ ของลิเคิร์ต (Likert Scales) แล้วนำคะแนนที่ได้มาแปลค่าตามเกณฑ์การแปลความหมายของคะแนนค่าเฉลี่ยเป็นระดับโดยกำหนดค่าเฉลี่ยไว้ 5 ระดับ

การเก็บรวบรวมข้อมูล โดยใช้แบบสอบถามความคิดเห็นต่อรูปแบบการประเมินผลการปฏิบัติงานของเครือข่ายการประกันคุณภาพภายใน สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษา

การวิเคราะห์ข้อมูล โดยนำมาทำการประมวลผลและวิเคราะห์ข้อมูลโดยใช้ การวิเคราะห์ด้วยสถิติพื้นฐาน ได้แก่ การแจกแจงความถี่ หาค่าเฉลี่ย หาค่าส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน และหาค่าร้อยละ

สรุปผลการวิจัย

1. ผลการศึกษาวิเคราะห์สังเคราะห์ สภาพปัจจุบันปัญหา การประเมิน แนวทางการประเมิน และองค์ประกอบมาตรฐาน รูปแบบการประเมินผลการปฏิบัติงานของเครือข่ายการประกันคุณภาพภายใน สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษา สรุปได้ดังนี้

ผลการวิเคราะห์ แนวคิดการจัดการเรียนรู้และการประเมิน และองค์ประกอบมาตรฐาน รูปแบบการประเมินผลการปฏิบัติงานของเครือข่ายการประกันคุณภาพภายใน จากเอกสาร ตำรา บทความทางวิชาการ รายงานการวิจัย เพื่อกำหนดองค์ประกอบและตัวชี้วัดและร่างรูปแบบการประเมินผลการปฏิบัติงานของเครือข่ายการประกันคุณภาพภายใน สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาพบว่า องค์ประกอบที่ใช้ในการประเมินรูปแบบการประเมินผลการปฏิบัติงานของเครือข่ายการประกันคุณภาพภายใน สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาที่สำคัญมี 3 องค์ประกอบ ได้แก่ 1) ด้านคุณภาพของผู้เรียน 2) ด้านกระบวนการบริหารและการจัดการ 3) ด้านกระบวนการจัดการเรียนการสอนที่เน้นผู้เรียนเป็นสำคัญ

2. ผลการพัฒนารูปแบบการประเมินผลการปฏิบัติงานของเครือข่ายการประกันคุณภาพภายใน สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษา

ผลการสร้างรูปแบบการประเมินผลการปฏิบัติงานของเครือข่ายการประกันคุณภาพภายใน สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษา พบว่า รูปแบบการประเมินผลการปฏิบัติงานของเครือข่ายการประกันคุณภาพภายใน สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษามีลักษณะเป็นแผนภูมิโครงสร้างที่สัมพันธ์กัน 7 องค์ประกอบ คือ หัวข้อการประเมิน วัตถุประสงค์ของการประเมิน สิ่งที่มีประเมิน วิธีการประเมิน ผู้ทำการประเมิน เกณฑ์การประเมิน และผู้ใช้สารสนเทศ

1) หัวข้อการประเมิน การประเมินผลการปฏิบัติงานของเครือข่ายการประกันคุณภาพภายใน สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษา

2) วัตถุประสงค์ของการประเมิน เพื่อเป็นสารสนเทศในการพัฒนาคุณภาพการประเมินผลการปฏิบัติงานของเครือข่ายการประกันคุณภาพภายใน สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษา

3) สิ่งที่มีประเมินผลการปฏิบัติงานของเครือข่ายการประกันคุณภาพภายใน สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาประกอบด้วย 3 องค์ประกอบ 13 ตัวบ่งชี้หลัก และ 32 ตัวบ่งชี้ย่อย โดยมีน้ำหนักความสำคัญขององค์ประกอบในการประเมิน ดังนี้ องค์ประกอบที่ 1 ด้านคุณภาพของผู้เรียน เท่ากับ 30 เปอร์เซ็นต์ องค์ประกอบที่ 2 ด้านกระบวนการบริหารและการจัดการเท่ากับ 35 เปอร์เซ็นต์ องค์ประกอบที่ 3 ด้านกระบวนการจัดการเรียนการสอนที่เน้นผู้เรียนเป็นสำคัญ เท่ากับ 35 เปอร์เซ็นต์

4) วิธีการประเมินการประเมินผลการปฏิบัติงานของเครือข่ายการประกันคุณภาพภายใน สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษา ประกอบด้วย (1) แต่งตั้งคณะกรรมการประเมิน (2) ประชุมเพื่อศึกษาคู่มือการประเมินและวางแผนการประเมินดำเนินการ (3) ดำเนินการประเมิน โดยเครื่องมือที่ใช้ในการประเมินมีลักษณะเป็นมาตราส่วนประมาณค่า (rating scale) 5 ระดับ เกณฑ์การให้คะแนนตามคุณลักษณะที่กำหนดแบบรูปลิตสกอร์ (rubrics score) ดำเนินการประเมินปีการศึกษาละ 1 ครั้ง ช่วงเปิดภาคเรียน (4) วิเคราะห์ผลการประเมิน (5) สรุปผลการประเมิน และ (6) รายงานผลการประเมิน

5) ผู้ทำการประเมิน ประกอบด้วย (1) รองผู้อำนวยการสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษา (2) ศึกษาธิการ (3) ตัวแทนผู้บริหารของกลุ่มส่งเสริมประสิทธิภาพการจัดการศึกษาของ สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาโดยมีน้ำหนักความสำคัญของแหล่งผู้ประเมินทั้ง 3 แหล่งเท่ากัน แหล่งละ 33.33 เปอร์เซ็นต์

6) เกณฑ์การประเมินการประกันคุณภาพภายใน สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษา ใช้การเปรียบเทียบผลการประเมินกับเกณฑ์สัมบูรณ์ (Absolute Criteria) โดยการเปรียบเทียบคะแนนที่ได้จากการประเมินกับเกณฑ์ที่กำหนด มีลักษณะเป็นระดับคุณภาพ 4 ระดับ คือ ระดับปรับปรุง ระดับพอใช้ ระดับดี และระดับดีมาก

7) ผู้ใช้สารสนเทศ การให้ข้อมูลย้อนกลับต่อผู้มีส่วนได้เสีย หน่วยงานที่เกี่ยวข้อง ประกอบด้วยโรงเรียนที่รับการประเมิน สำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน

3. ผลการใช้รูปแบบการประเมินผลการปฏิบัติงานของเครือข่ายการประกันคุณภาพภายใน สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษา ผลการประเมินการประเมินผลการปฏิบัติงานของเครือข่ายการประกันคุณภาพภายใน สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษา ครั้งที่ 1 โดยรวมอยู่ในระดับปรับปรุง มีคะแนนรวมเท่ากับ 67.39 เมื่อพิจารณาเป็นรายด้าน พบว่า ด้านกระบวนการจัดการเรียนการสอนที่เน้นผู้เรียนเป็นสำคัญอยู่ในระดับดี รองลงมาคือด้านกระบวนการบริหารและการจัดการอยู่ในระดับพอใช้ และด้านคุณภาพของผู้เรียน อยู่ในระดับปรับปรุง ส่วนด้านปัจจัยเบื้องต้นในการจัดการเรียนรู้อยู่ในระดับปรับปรุง ส่วนผลการประเมินการดำเนินงานจัดการเรียนรู้ครั้งที่ 2 โดยรวมอยู่ในระดับดีมาก มีคะแนนรวมเท่ากับ 89.05 เมื่อพิจารณาเป็นรายด้าน พบว่า ทุกด้านอยู่ในระดับดีมาก

4. ผลการประเมินรูปแบบการประเมินผลการปฏิบัติงานของเครือข่ายการประกันคุณภาพภายใน สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษา ผลการประเมินรูปแบบการประเมินผลการปฏิบัติงานของเครือข่ายการประกันคุณภาพภายใน สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษา จากการนำรูปแบบไปทดลองใช้จริง พบว่า การประเมินผลการปฏิบัติงานของเครือข่ายการประกันคุณภาพภายใน โดยรวมอยู่ในระดับมากที่สุด เมื่อพิจารณาเป็นรายด้าน พบว่า อยู่ในระดับมากที่สุดทุกด้าน

ข้อเสนอแนะ

1. ข้อเสนอแนะในการวิจัย

1.1 การประเมินผลการปฏิบัติงานของเครือข่ายการประกันคุณภาพภายใน สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษา มีความสำคัญและความจำเป็นเพื่อใช้เป็นสารสนเทศในการปรับปรุงและพัฒนา รูปแบบการประเมินผลการปฏิบัติงานของเครือข่ายการประกันคุณภาพภายใน สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษา ควรได้รับการประเมินอย่างต่อเนื่อง

1.2 รูปแบบการประเมินผลการปฏิบัติงานของเครือข่ายการประกันคุณภาพภายใน สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษา มีขั้นตอนในการประเมินที่เหมาะสม ผู้ประเมินและผู้รับการประเมินควรศึกษาคู่มือการประเมินอย่างละเอียดให้มีความเข้าใจตรงกัน อันจะส่งผลต่อผลการประเมินเพื่อให้ได้สารสนเทศที่ถูกต้องที่สุด

1.3 หน่วยงานที่เกี่ยวข้องกับเครือข่ายการประกันคุณภาพภายใน สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษา ดังกล่าวไปใช้พิจารณาเกี่ยวกับคุณภาพของการจัดการศึกษา และนำผลการประเมินมาวิเคราะห์ เพื่อกำหนดกลยุทธ์และใช้ในการวางแผน ปรับปรุงและพัฒนาคุณภาพของการจัดการศึกษาให้มีคุณภาพยิ่งขึ้นต่อไป

1.4 การนำผลการประเมินไปใช้ในการกำหนดกลยุทธ์ วางแผน ปรับปรุงและพัฒนาคุณภาพของการจัดการศึกษาให้มีคุณภาพยิ่งขึ้น หน่วยงานที่เกี่ยวข้องควรพิจารณาจัดอันดับผลการประเมินจากต่ำไป

หาสูง ในกรณีการดำเนินการจัดการเรียนรู้ที่อยู่ในระดับต่ำจำเป็นต้องบริหารจัดการให้สูงขึ้น ควรพิจารณาปรับปรุงพัฒนาคุณภาพการจัดการศึกษาตามตัวบ่งชี้ที่กำหนด อันจะส่งผลให้ผลการจัดการเรียนรู้สูงขึ้น

2. ข้อเสนอแนะในการทำวิจัยครั้งต่อไป

2.1 ควรมีการวิจัยพัฒนารูปแบบการประเมินผลการปฏิบัติงานของเครือข่ายการประกันคุณภาพภายใน สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาโดยเฉพาะ ซึ่งจะได้ข้อมูลนำมาเป็นสารสนเทศในการกำหนดแนวทางในการพัฒนาควบคุมคุณภาพของรูปแบบการประเมินผล การปฏิบัติงานของเครือข่ายการประกันคุณภาพภายใน สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาเพิ่มขึ้น

2.2 ควรมีการวิจัยเพื่อศึกษาปัจจัยที่ส่งเสริมคุณภาพรูปแบบการประกันคุณภาพภายใน สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษา

References

- Office of the Basic Education Commission. (2012). *The results of the development of auditors for the quality of education at the basic education level*. Bangkok: Printing House, Cooperative Assembly of Thailand.
- Paisarn Worakham. (2011). *Educational research*. 2nd edition, Mahasarakham: Taxila.
- Rattana Buosonte. (2007). *Direction and assessment services*. 2nd edition. Bangkok: Chulalongkorn University.
- Rattana Buosonte. (2015). *Educational qualitative research*. 5th edition. Bangkok: Chulalongkorn University.

